

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om arbetsmarknadsstöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras. I propositionen föreslås en precisering av den arbetslösas rätt att vägra ta emot ett arbete utan att han eller hon förlorar sin rätt till dagpenning i situationer, där den arbetslösa erbjuds arbete eller utbildning utomlands, eller om han eller hon fransäger sig arbetet med hänvisning till studier.

Dessutom föreslås en precisering av bestämmelserna om att arbetssökande skall stå till arbetsmarknadens förfogande. Enligt propositionen skall den arbetssökande ha möjlighet att företa en kortvarig, tillfällig utlandsresa utan att förlora sin rätt till dagpenning, förutsatt att han är anträffbar utan dröjsmål och kan ta emot ett anvisat arbete.

Gränsdragningen mellan arbetslöshet, studier på heltid, talkoarbete och frivilligt arbete förtydligas. I propositionen föreslås att det i lagen intas en uttrycklig bestämmelse om att den som deltar i talkoarbete eller frivilligt arbete skall ha rätt till arbetslöshetsdagpenning. Avsikten är inte att genom ändringar av bestämmelserna om studier på heltid samt om talkoarbete och frivilligt arbete ändra den vedertagna praxis som för närvarande tillämpas i rättsmedelsinstanserna i fråga om utkomstskydd för arbetslösa.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd. I lagen föreslås motsvarande ändringar som företagits vid totalrevideringen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa av bestämmelserna om hur självrisktiden löper och den arbetssökandes skyldighet att lämna uppgifter samt ändringar motsvarande de ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa som föreslagits i denna proposition.

För att sporra långtidsarbetslösa till åtgärder som främjar att han eller hon kan sysselsättas föreslås ytterligare att under den tid omfattande maximalt 180 dagar, då en arbetslös som erhållit dagpenning för maximeringsperioden kan erhålla arbetsmarknadsstöd utan särskild behovsprövning, löper dagarna endast för arbetslöshetsdagarnas vidkommande.

Propositionen anknyter till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier och ändring av 6 § lagen om studiestöd (RP 37/1997 rd). De nu föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt med dem den 1 augusti 1997.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Villkoret att stå till arbetsmarknadens förfogande

En förutsättning för att erhålla utkomstskydd för arbetslösa är att den arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande. Han står inte till arbetsmarknadens förfogande, ifall han själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för deltagande i för honom lämpad utbildning. Den arbetssökande skall ges skälig tid för att undanröja hinder som beror på barnavård eller arbetsväg samt andra eventuella hinder av motsvarande slag.

För att den arbetssökande på grund av begränsningar som han har ställt upp skall kunna anses stå utanför arbetsmarknaden, förutsätter detta enligt ovan nämnda huvudregel en specificerad arbetsplatsanvisning eller anvisning till utbildning. En arbetsplatsanvisning eller anvisning till utbildning krävs emellertid inte ifall den arbetssökande på grund av utlandsresa, repetitionsövningar, värnplikt, frihetsstraff, sjukhusvård eller med dessa jämnförbar anstaltvård är förhindrad att ta emot arbete eller delta i utbildning.

Den arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande, ifall han på grund av en utlandsresa inte kan ta emot ett arbete eller delta i utbildning. Vistelse utomlands utgör inget hinder för att erhålla utkomstskydd för arbetslösa under förutsättning av att personen i fråga har informerat arbetskraftsbyrån och lämnat byrån uppgifter om hur han kan kontaktas. Han skall trots resan ha möjlighet att inom normal och sedvanlig tid kunna vidta åtgärder med anledning av ett eventuellt erbjudande om arbete eller utbildning. I praktiken har den arbetssökande ansetts stå till arbetsmarknadens förfogande endast under resor omfattande några dagar till Finlands närområden. Den arbetssökande är dessutom med stöd av internationella överenskommelser, som är bindande också för Finland, berättigad till utkomstskydd för arbetslösa under högst tre månader när han söker arbete i ett annat EES/EU-land (För-

ordningen om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EG) 1408/71).

Den arbetssökande står inte till arbetsmarknadens förfogande och är således inte berättigad till utkomstskydd för arbetslösa under den tid han studerar på heltid. Utbildningen räknas som heltidsstudier, ifall den utgör hinder för att ta emot ett heltidsarbete. Den som studerar på heltid är inte heller berättigad till utkomstskydd för arbetslösa under ledigheterna mellan studieperioderna.

Deltidsstudier utgör inget hinder för att erhålla utkomstskydd för arbetslösa. Utbildningen räknas som deltidstudier, ifall det är möjligt att genomföra studierna vid sidan av ett förvärsarbete på heltid.

Kvällsstudier, såsom t.ex. studier på kvällslinjen vid ett daggymnasium, vid ett kvällsgymnasium samt vid yrkesläroanstaltens kvällskurser utgör i regel inget hinder för att erhålla utkomstskydd för arbetslösa. I praktiken har dock studier av särskild omfattning, speciellt sådana som förbereder för en viss examen, tolkats som heldagsstudier eftersom de är så arbetsdryga, trots att de egentliga studierna vid läroanstalten försiggår på kvällstid eller under veckoslut.

Arbetssökande som tidigare har studerat på heltid är inte berättigad till utkomstskydd för arbetslösa förrän utbildningen är helt avslutad, vilket påvisas genom att han uppvisar intyg över examen eller avgångsbetyg. Högskolestuderande har dessutom möjlighet att bli delaktig av utkomstskyddet för arbetslösa genom att avbryta sina studier, vilket skall påvisas genom att han uppvisar läroanstaltens intyg över att studierna avbrutits. I dylika fall har det förutsatts att studierna har avbrutits för minst ett läsårs tid. Det är också möjligt att påvisa att studierna avbrutits på basis av tidigare arbetshistoria, studieavsnitt som saknas eller genom frånvaro från arbetsmarknaden.

I praktiken har det tolkats att den arbetssökande har stått till arbetsmarknadens förfogande när han utan vederlag har deltagit i sådant talkoarbete eller frivilligt arbete som utförs inom samfund eller inrättningar i hemlandet. Som talkoarbete har räknats sådan verksamhet som i allmänhet utförs utan lön i samhället, såsom t.ex. grannhjälp utan ersättning samt allmännyttigt arbete inom

olika slags samfund. Ej heller har arbete som utförs till fromma för den fria medborgarverksamheten och det egna hushållet ansetts utgöra något hinder för att erhålla utkomstskydd för arbetslösa. Däremot är det inte möjligt att den som betalas utkomstskydd för arbetslösa ens utan vederlag arbetar i anslutning till företagsverksamhet.

Arbetspraktik med arbetsmarknadsstöd samt tiden för arbetsmarknadsstöd utan prövning

Arbetskraftsbyrån kan anvisa den som mottar arbetsmarknadsstöd till arbetspraktik för praktisk arbetsorientering samt för att främja stödtagarens möjligheter att bli sysselsatt och främja yrkesskickligheten. Under tiden för arbetspraktik erhåller stödtagaren arbetsmarknadsstöd till fullt belopp. Även under tiden för arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, undersökningar enligt lagen om arbetskraftsservice (1005/1993), försöksverksamhet med arbete och utbildning eller arbetsträning tryggas utkomsten för den som är berättigad till arbetsmarknadsstöd genom att till honom eller henne utbetalas arbetsmarknadsstöd.

Den som erhåller arbetsmarknadsstöd kan inte anvisas till arbetspraktik, ifall den som skall ordna arbetspraktiken under de tre föregående månaderna innan arbetspraktiken avses att inledas av produktionskäl eller ekonomiska skäl har sagt upp eller permitterat arbetstagare eller ombildat arbetstagares arbetsförhållande till deltidsanställning enligt lagen om arbetsavtal (320/1970).

Arbetsmarknadsstödet är en behovsprövad förmån. Ett behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte under de 180 första dagarna efter att den arbetslösas rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört i och med att han erhållit förmånen under en maximiperiod omfattande 500 dagar. Denna tid utan behovsprövning löper även under den tid den arbetssökande deltar i t.ex. ovan nämnda arbetskraftspolitiska åtgärder.

1.2. Bedömning av nuläget

De varierande tolkningarna av gällande bestämmelser om studier på heltid samt i synnerhet samordningen av bestämmelserna i fråga om utlandsresor och rätten till dagpenning har visat sig vara problematiska, särskilt vid avgöranden om enskilda fall i första instans. I lagen ingår inget särskilt

omnämmande om i vilken grad tälkoarbete och frivilligt arbete påverkar rätten till utkomstskydd för arbetslösa. De olika möjligheterna att tolka bestämmelserna eller avsaknaden av bestämmelser har delvis lett till en oenhetlig beslutspraxis, som inte är godtagbar med tanke på principen om medborgarnas jämlikhet. Speciellt otillfredsställande har det varit med systemets bristande möjligheter att kunna förutsäga något. Arbetstagaren har t.ex. inte på förhand kunnat få information om vilka konsekvenser det har på hans rätt till utkomstskydd för arbetslösa ifall han inleder studier.

I regeringsformen har finsk medborgare garanterats rätt att vistas i landet. I anslutning till detta är den arbetssökande inte i någon som helst situation tvungen att ta emot ett arbete utanför rikets gränser. Efter att det blivit möjligt att söka arbete inom EES/EU-länderna är dock denna ovillkorliga rätt att vägra ta emot ett arbete utomlands inte längre motiverad.

Genom den reform av utkomstskyddet för arbetslösa som trädde i kraft vid ingången av 1997 ändrades dagpenningssystemet på många sätt så att det mer än tidigare sporrar till att ta emot arbete och delta i arbetskraftspolitiska åtgärder. I gällande system för arbetsmarknadsstöd ingår dock fortfarande sådana drag som inte motiverar den arbetssökande att hjälpa upp sin situation på arbetsmarknaden. Speciellt tydligt kommer detta fram i situationer, där arbetslösheten fortsatt länge.

Det faktum att de 180 dagarna under perioden utan behovsprövning för arbetsmarknadsstöd, förutom för arbetslöshetsdagarnas vidkommande också löper då den arbetssökande deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder, har uppenbart höjt tröskeln för att söka sig till dessa åtgärder.

En allmän förutsättning för att ungdomar, som inte har fyllt 25 år och saknar yrkesutbildning skall få arbetsmarknadsstöd, är att de söker sig till lämplig yrkesinriktad utbildning eller arbetspraktik. Då denna begränsning trädde i kraft ökades antalet nybörjarplatser inom yrkesutbildningen markant. Samtidigt poängterades betydelsen av praktik i anslutning till utbildningen. Lösningen att införa praktik som en central metod ansluter sig till de möjligheter som Europeiska socialfondens olika projekt fört med sig (mål 3, prioritering av att förhindra en utslagnings av unga).

Avtal om arbetspraktik kan ingås för högst 12 månader totalt. Sagda begränsning har i många fall blivit ett hinder för ett deltagande i arbetskraftspolitiska åtgärder. Speciellt problematisk har denna 12 månaders gräns visat sig vara i fråga om unga arbetssökande. Efter att den unga deltagit i arbetspraktik under den maximalt tillåtna tiden kan han inte längre delta i t.ex. arbetspraktik som utförs inom ramen för socialfondens nämnda projekt. Med anledning av det ovan sagda har man för avsikt att införa en flexiblare tolkning av de i förordning bestämda gränserna för arbetspraktikens maximitid samtidigt med de ändringar som nu föreslås.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Genom ändringarna strävar man att sänka tröskeln för att den arbetslösa skall söka sig till sysselsättningsfrämjande åtgärder samt förbättra den arbetssökandes möjligheter att delta i övrig frivillig verksamhet som håller honom rask och aktiv. T.ex. har avsaknaden av en bestämmelse i lagstiftningen om samordning av frivilligt arbete och rätten till utkomstskydd för arbetslösa minskat deltagandet i sagda verksamhet, som är av stor betydelse i samhället.

Samtidigt med ovan konstaterade strukturella ändringar strävar man att garantera den arbetssökande bättre ekonomiska möjligheter att delta i för honom lämpliga arbetskraftspolitiska åtgärder.

I propositionen föreslås att lagrummen om studier på heltid samt om samordning av utlandsresor och utkomstskydd för arbetslösa skall förtydligas. Enligt propositionen har arbetslös arbetssökande under vissa förutsättningar rätt att företa en kortvarig och tillfällig utlandsresa utan att förlora sin rätt till dagpenning. I bestämmelserna konstateras utgående från gällande beslutspraxis att den arbetslösa arbetssökanden under vissa förutsättningar skall ha rätt att delta i talkarbete och frivilligt arbete utan att detta inverkar på hans utkomstskydd för arbetslösa. Lagförslaget om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier förutsätter att den arbetssökande studerar på heltid. Också mot denna bakgrund är det föreslagna förtydligandet av begreppet studier på heltid i förhållande till systemet med utkomstskydd för arbetslösa nödvändigt.

Enligt förslaget skall på den som erhållit arbetslöshetsdagpenning under maximal tid tillämpas ett system där 180-dagarsperioden för arbetsmarknadsstöd utan prövning löper endast under arbetslöshetsdagarna. Ändringen väntas sporra speciellt långtidsarbetslösa att delta i utbildning och praktik som förbättrar deras yrkesfärdigheter.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har som helhet sett inga betydande ekonomiska verkningar.

Av de föreslagna ändringarna i fråga om att stå till arbetsmarknadens förfogande kommer bestämmelserna om förmåner som betalas under tiden för utlandsresa att vara av ekonomisk betydelse. Kostnadseffekterna har varit svåra att uppskatta, eftersom de arbetssökande på senaste tid uppenbarligen i allt större grad har underlåtit att anmäla sina utlandsresor. För på förhand anmälda resor ansöker den arbetslösa i allmänhet inte om dagpenning, varför förmånsbetalarens register med beslutet om utbetalning av förmåner ger inte besked om det totala antalet resor. Merkostnader beräknas inte uppkomma, eftersom ändringen av bestämmelserna närmast skulle ha den effekten att tidigare oanmälda resor i fortsättningen skulle omfattas av detta nya arrangemang. I fråga om arbetsmarknadsstödet har den föreslagna lagändringen mycket liten betydelse, emedan förmånen är föremål för behovsprövning och de ekonomiska möjligheterna till utlandsresor är avsevärt mindre än för dem som omfattas av förtjänstskyddet.

Ett framflyttande av behovsprövningen gällande den som deltar i en arbetskraftspolitisk åtgärd beräknas öka statens utgifter för arbetsmarknadsstöd med några hundratusen mark.

De övriga föreslagna ändringarna har inga nämnvärda ekonomiska verkningar.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag i samarbete mellan arbetsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. De centrala arbetsmarknadsorganisationerna har hörts i saken.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

3 §. *Verkställande organ.* I paragrafens 3 mom. föreslås en teknisk justering med anledning av de föreslagna ändringarna i fråga om arbetskraftspolitiskt utlåtande.

4 a §. *Rätt till arbetslöshetsdagpenning under tiden för frivilligt arbete eller talkoarbete.* För att garantera en enhetlig tillämpningspraxis föreslås det att i paragrafen skall ingå en uttrycklig bestämmelse om verkningarna av allmännyttigt frivilligt arbete eller ordinärt talkoarbete på rätten till dagpenning. Enligt förslaget skall en person som deltar i frivillig verksamhet, som i regel organiseras av allmännyttiga samfund eller i sedvanligt talkoarbete i form av grannhjälp eller motsvarande, ha rätt till utkomstskydd för arbetslösa, förutsatt att han i övrigt uppfyller villkoren för att erhålla dagpenning, bl.a. skall arbetskraftsbyrån kunna nå honom.

Vederlaget för ett arbete utgör i regel grund för ett arbetsförhållande mellan arbetstagaren och den som låter utföra arbetet, oberoende av om ersättningen betalas i form av pengar eller annat vederlag med ekonomiskt värde. Det viktigaste kännetecknet för det arbete som avses i denna paragraf är att arbetet utförs utan vederlag. Den sedvanliga тракeringen speciellt i anslutning till talkoarbete eller den ersättning deltagaren får för sina direkta kostnader vid frivilligt arbete utgör inget hinder för att arbetsinsatsen skall kunna räknas som arbete utan vederlag.

Det viktigaste kännetecknet för frivilligt arbete är dessutom att det utförs för att främja allmännyttiga mål eller för att stöda ett samfund som inte strävar efter ekonomisk vinning. På motsvarande sätt avses med talkoarbete en situation, där man ger handräckning med att utföra ett arbete på basis av personliga relationer mellan arbetaren och den som låter utföra arbetet, t.ex. släktingar emellan. Därför föreslås det att i paragrafens 2 mom. intas en uttrycklig bestämmelse om att det inte är möjligt för den som betalas arbetslöshetsdagpenning att arbeta i verksamhet som strävar efter ekonomisk vinning (företagsverksamhet), inte ens om arbetet utförs utan vederlag.

För att förhindra en snedvridning i arbetslivet föreslås det ytterligare att den som arbetar utan lön i uppgifter, som i samhället i allmänhet utförs i form av avlönat arbete, företagsverksamhet eller upphandlas som köpta tjänster, inte anses som arbetslös enligt 4 § 1 mom.

5 §. *Begränsningar i rätten till arbetslöshetsdagpenning.* Enligt 2 mom. i den gällande paragrafen anses en person i regel stå till arbetsmarknadens förfogande, ifall han inte då han vägrar ta emot en specifikt anvisad arbetsplats eller en anvisning till utbildning uppställt sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden eller för deltagande i utbildning. I praktiken uppstår i allt större omfattning situationer, där den arbetslösa lämnar utbildningen eller arbetet eller genom sitt eget förfarande är orsak till att arbetsförhållandet upphör på grund av motsvarande villkor. Härvid förekommer det att personen själv lämnar en utredning över varför arbetsförhållandet upphört och uppger en orsak, enligt vilken det är uppenbart att han inte över huvud taget klarar att fungera i arbetslivet eller delta i utbildning. Momentet föreslås bli ändrat så att påföljden förutom fallen med vägran också tillämpas när arbetsförhållandet upphör eller utbildningen avbryts av nämnda orsak.

Som undantag från huvudregeln innehåller momentet en förteckning över situationer, då personen inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande, trots att han inte skulle ha blivit erbjuden en specificerad arbetsanvisning eller anvisning till utbildning. I praktiken förekommer det närmast i enskilda fall sådan situationer att de helt kan jämföras med de i förteckningen nämnda situationerna, såsom t.ex. deltagande i civiltjänst parallellt med att personen utför sin värnplikt samt förutom ett frihetsstraff i tvångsmedelslagen (450/1987) avsett gripande, tiden för anhållande, häktning eller om personen hållit sig undan myndigheterna. Likaså förekommer det situationer där den arbetssökande redan då han anmäler sig som arbetslös begränsar sitt sökande efter arbete med sådana villkor att det blir praktiskt omöjligt att ta emot en arbets- eller utbildningsplats. Därför vill man ändra den för närvarande utförliga förteckningen att fungera exempelvis så att personen inte

står till arbetsmarknadens förfogande, ifall det utgående från en grund jämlig med de särskilt nämnda orsakerna klart framgår att han ställer upp väsentliga begränsningar för att ta emot arbete eller delta i utbildning. Genom ändringen avser man naturligtvis inte att begränsa någons rätt att i samband med att han söker arbete kunna framställa önskemål om kvaliteten på och villkoren i fråga om arbete och utbildning.

En person har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning under tiden för en sådan utlandsresa, då han är förhindrad att ta emot arbete eller utbildning. Tillämpningen av bestämmelsen har följt en ytterst restriktiv praxis. Paragrafen föreslås bli ändrad så att rätten till dagpenning bibehålls på vissa villkor under tiden för en kort och tillfällig utlandsresa. En ovillkorlig förutsättning för att erhålla dagpenningen skall vara att den arbetslösa meddelar arbeidskraftsbyrån på förhand om resan och tidpunkten när den företas. Samtidigt skall den arbetssökande meddela sina kontaktuppgifter, med andra ord åtminstone en postadress, dit eventuella anvisningar till arbete eller utbildning kan sändas. Det arbetsavtal, som eventuellt ingås på basis av arbetsanvisningen samt den skyldighet att utföra arbete som ett arbetsavtal förutsätter, är personliga. Likaså förutsätter bestämmelserna om tystnadsplikt att uppgifter om den arbetslösa inte får yppas för utomstående. För den skull måste det alltid vara möjligt att skicka arbets- och utbildningsanvisningarna till personen själv. Därför är det inte tillräckligt med att som kontaktuppgifter uppe till exempel adressen till släktingar eller vänner i hemlandet.

Vistelse utomlands skall enligt propositionen inte få medföra dröjsmål vid att ta emot ett arbete. Som bedömningsgrund används den tid inom vilken arbetsplatserna på personens hemort och i branschen i allmänhet besätts.

Arbetslöshetsdagpenning skall betalas endast för en tidsmässigt relativt kortvarig resa. Som maximitid betraktas cirka en vecka. Det föreslås emellertid inte att det i lagen skulle intas någon bestämmelse om resans varaktighet i tid, eftersom tiderna för att besätta arbetsplatser avviker betydligt från varandra inom olika branscher. Sålunda skulle det inte vara möjligt att bibehålla sin rätt till arbetslöshetsdagpenning under en utlandsresa till exempel bland fartygsanställda eller i fråga om hyrd arbetskraft, där platserna

besätts direkt. Dessutom är det av betydelse på vilket geografiskt avstånd reseområdet ligger vid den bedömning av resan som helhet som skall göras på basis av den föreslagna bestämmelsen. Även efter den föreslagna ändringen skall det vara ett undantag att erhålla dagpenning vid vistelse utanför Europa i annat än ett EU- eller EES-land.

Det främsta syftet med förslaget är att också en arbetslös skall ha möjlighet till sedvanlig rekreation utan att förlora utkomstförmånen. Ifall resorna är regelbundna skall det inte vara möjligt att bibehålla utkomststödet för arbetslösa, trots att de enskilda resorna skulle vara kortvariga. Återkommande resor kan ge en fingervisning om sådan verksamhet, såsom idkande av företagsverksamhet, som inte är möjlig i hemlandet när personen betalas arbetslöshetsdagpenning eller om att personen i själva verket inte är bosatt i Finland.

5 b §. *Studerande på heltid.* Det föreslås att de preciserade bestämmelserna om studier på heltid överförs till denna paragraf. Samtidigt upphävs 5 § 1 mom. 10 punkten samt 6 mom. Enligt förslaget har inte studerande på heltid rätt till arbetslöshetsdagpenning under utbildningstiden oberoende av om utbildningen förutsätter att man är närvarande varje dag på läroanstalten eller annan av utbildningsanordnaren anvisad plats. Enligt vad som gäller för närvarande föreslås att i 1 mom. intas en uttrycklig bestämmelse om att studerande på heltid inte heller har rätt till arbetslöshetsdagpenning under ferieperioder under studierna.

I paragrafens 2 mom. föreslås en bestämmelse om precisering av den arbetslösas rätt till dagpenning då han eller hon inleder studierna. Som studier på heltid räknas alltid utbildning vid gymnasium, yrkesutbildning vid yrkesläroanstalt inklusive yrkesutbildningen vid idrottsutbildningscenter och musikläroanstalter, eller studier vid folkhögskola i form av studier på dagtid samt studier i syfte att avlägga högskoleexamen inklusive examina vid yrkeshögskolor. Dessutom skall som studier på heltid räknas övrig utbildning, där den arbetsmängd utbildnings- eller undervisningsplanen förutsätter uppgår till i medeltal minst 25 timmar per vecka eller tre studieveckor per månad. I övrigt uppskattas den arbetsmängd studierna kräver efter en bedömning av hela den arbetsinsats studierna kommer att förutsätta, hur bindande studierna kommer att vara, personens tid i ar-

bete innan han inledde utbildningen samt vilken utbildning han har skaffat sig tidigare.

Inom gällande tillämpningspraxis har det ansetts att en omfattande utbildning i form av så kallade flerformsstudier, som förbereder för en yrkesexamen och som består av undervisning på platsen motsvarande minst en fjärdedel av arbetsmängden den planerade examen kräver, är studier på heltid. På motsvarande sätt har påbyggnadsstudier vid högskola i regel räknas som deltidstudier, förutsatt att personen har varit ute i arbetslivet efter att ha avlagt en högre högskoleexamen.

Ovan nämnda begränsningar tillämpas inte på kvällsstudier vid gymnasium, ej heller på studier av karaktären hobby. Som studier av karaktären hobby räknas utbildning i anslutning till fritidsintressen, fackföreningsverksamhet och övrig samhällsinriktad verksamhet, utbildning i anslutning till religiös övertygelse och motsvarande och under vilken tid utkomsten inte är tryggad från något annat förmånssystem.

Den i paragrafens 2 mom. föreslagna definitionen av studier på heltid motsvarar den tillämpningspraxis som rättsmedelsinstanserna omfattat och de principer som framgår av förordningen om studiestöd (260/1994), stadgarna för utbildnings- och avgångsbi-dragsfonden och den proposition med förslag till lag om stödjande av långtidsarbetslösas frivilliga studier, som är under behandling i riksdagen.

I paragrafens 3 mom. intas bestämmelser motsvarande dagens situation om när studier på heltid skall anses vara avslutade eller ha avbrutits. Studierna anses försiggå på heltid till dess att personen uppvisar en utredning över att studierna har avslutats, det vill säga av läroanstalten utfärdat avgångs- eller examensbetyg eller med detta jämförbart temporärt intyg. Tillämpningspraxis har dragit en parallell mellan avslutade studier och en situation, där den studerande har avlagt alla andra studieprestationer men där man av orsaker som inte beror på honom själv inte lyckats arrangera ett avsnitt som ingår i examen, till exempel en period med arbetspraktik, för honom. Ett tillfälligt avbrott i studierna berättigar till arbetslöshetsdagpenning endast då personen studerar vid en sådan högskola, varifrån han inte kan få ett avgångsbetyg därför att studierätten i princip är tidsmässigt obegränsad. Studierna räknas i så fall inte som studier på heltid, ifall per-

sonen uppvisar en utredning över att avbrottet fortgår i minst ett år och inte kan annulleras under denna tid samt att högskolan under tiden för avbrottet inte tar emot studieprestationer.

Den omständigheten att en person avbryter eller slutar en utbildning på heltid och direkt fortsätter samma eller motsvarande utbildning t.ex. i form av kvällsstudier eller som privatelev, berättigar enligt gällande tillämpningspraxis inte till arbetslöshetsdagpenning, utan studierna anses fortsättningsvis vara studier på heltid. I fråga om kvällsstudier i gymnasium föreslås det att en uttrycklig hänvisningsbestämmelse intas i 2 mom. sista meningen.

Den, som genom att arbeta på heltid och samtidigt avancera i sina studier har påvisat att studierna inte utgör ett hinder för att ta emot ett heltidsarbete, anses inte vara studerande på heltid.

7 och 8 §. *Skyldighet att ta emot arbete. Skyldighet att delta i utbildning.* Med stöd av 7 § 6 mom. i gällande lag har en person alltid rätt att utan att förlora sin rätt till dagpenning vägra att ta emot ett arbete utanför rikets gränser. Bestämmelsen föreslås bli ändrad genom ett nytt 7 mom. så att en person inte har rätt att vägra ta emot arbetet då, när han på basis av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland är berättigad till arbetslöshetsdagpenning då han söker arbete utomlands. Motsvarande bestämmelser om rätt att vägra delta i utbildning som arrangeras helt eller delvis utomlands föreslås att fogas till 8 § som ett nytt 2 mom.

7 a §. *Giltigt skäl för vägran att ta emot arbete.* Den som betalas arbetslöshetsdagpenning och studerar i kvällsgymnasium, på kvällslinje vid daggymnasium eller på kvällskurs vid yrkesläroanstalt, har enligt paragrafens 2 mom. ovillkorlig rätt att vägra ta emot annat än arbete på dagtid, ifall ett mottagande av arbetet skulle leda till att studierna avbryts. Momentet föreslås bli upphävt. Även om momentet upphävs måste man i vart enskilt fall när någon på ovan nämnda grunder vägrar att ta emot ett arbete fortsättningsvis göra en bedömning, huruvida skälet till vägran ur arbetskraftspolitisk synvinkel kan anses vara giltigt på basis av lagrummets 4 mom. Vid bedömningen skall å ena sidan beaktas det anvisade arbetets kvalitet och utsträckning i tid och å andra sidan utbildningens effekter i syfte att för-

bättra personens färdigheter på arbetsmarknaden.

I definitionen av deltidsarbete i paragrafens 1 mom. föreslås dessutom en teknisk justering föranledd av de ändringar i 5 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa som trädde i kraft från ingången av 1997.

9 §. *Rätt till arbetslöshetsdagpenning i vissa fall.* Lagen om arbetsförmedling har upphävts genom lagen om arbetskraftsservice (1005/1993) som trädde i kraft i början av 1994. Enligt 14 § i den med stöd av lagen om arbetskraftsservice givna förordningen om arbetskraftsservice (1251/1993) är det en förutsättning för att bli registrerad som arbetssökande vid arbetskraftsbyrån att personen bland annat vid behov lämnar en utredning över omständigheter som påverkar hans arbetsförmåga. Enligt 4 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa är det en ovillkorlig förutsättning för att personen skall få arbetslöshetsdagpenning att han är arbetssökande vid en arbetskraftsbyrå. Eftersom påföljden ifall den arbetssökande vägrar att lämna utredningar således är onödig föreslås den bli upphävd.

1.2. Lag om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd

7 §. *Ordnanande av arbetspraktik.* Arbetspraktik kan inte ordnas i sådana uppgifter från vilka den som ordnar arbetspraktiken under de tre senaste månaderna före arbetspraktikens början har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar arbetspraktiken enligt 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildat till arbetsförhållande på deltid. I propositionen föreslås att tiden förlängs från tre månader till nio månader. En tid omfattande nio månader skulle vara enhetlig med motsvarande tid som tillämpas vid beviljande av i 36 § 1 mom. 2 punkten sysselsättningsförordningen (130/1993) avsett lönebaserat sysselsättningsstöd samt med den så kallade återanställningsskyldigheten av uppsagd arbetstagare i 42 a § lagen om arbetsavtal.

18 §. *Skyldighet att delta i utbildning.* I 15 § 3 mom. lagen om arbetsmarknadsstöd sägs det att en person som inte fyllt 25 år och som saknar yrkesutbildning är skyldig att söka sig till yrkesutbildning. Enligt nämnda lagrum kan en person genom i lagrummet beskrivet förfarande förlora sin rätt till ar-

betsmarknadsstöd under tiden han är arbetslös till dess att han genomgått yrkesutbildning vid en läroanstalt eller fyllt 25 år. Där- emot är det inte ändamålsenligt att en ung person som redan skaffat sig en yrkesutbildning skall vara skyldig att delta i en annan frivillig utbildning för att inte annars förlora förmånen för viss tid. Bestämmelsen i paragrafens 2 mom. är onödigt och föreslås därför bli upphävt.

I paragrafens 2 mom. skall enligt propositionen ingå en bestämmelse som motsvarar de ändringar som föreslås bli gjorda i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Enligt denna bestämmelse har en person rätt att vägra delta i utbildning som ordnas utomlands.

22 a §. *Självrisktid.* Efter att ändringen av 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa trädde i kraft från början av 1997 räknas inte karensdagarna som följer på grund av vägran att ta emot arbete eller annan arbetsmarknadsförseelse in i självrisktiden. På motsvarande sätt föreslås det att i denna paragraf stadgas att i självrisktiden för arbetsmarknadsstöd inte kan inräknas arbetslöshetsdagar som utgör sådana självrisk- och väntetider som avses i 16-20 § lagen om arbetsmarknadsstöd.

25 §. *Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning.* Paragrafens 1 mom. föreslås bli ändrat så att de 180 första dagarna av tiden för arbetsmarknadsstöd som betalas utan behovsprövning skall löpa endast under tiden den arbetssökande är arbetslös. På så sätt kan en långtidsarbetslös genom att delta i en arbetskraftspolitisk åtgärd, under vilken tid det enligt paragrafens 3 mom. inte heller annars förutsätts något behov av ekonomiskt stöd, flytta behovsprövningen även i fråga om arbetslöshetstiden framåt med motsvarande tid.

28 §. *Ansökan om arbetsmarknadsstöd.* I paragrafen föreslås i kongruens med lagens bestämmelser om arbetslöshetsdagpenning bestämmelser om skyldigheterna för den som ansöker om arbetsmarknadsstöd att lämna folkpensionsanstaltens lokalbyrå vissa uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning av arbetsmarknadsstöd så att arbetsmarknadsstödet, även retroaktiva belopp, kan börja utbetalas. Motsvarande bestämmelser ingår numera i 1 § förordningen om arbetsmarknadsstöd (1680/1993).

34 a §. *Rätt att erhålla vissa uppgifter.* Paragrafen skall innehålla en hänvisningsbestämmelse om rätten att erhålla vissa uppgif-

ter motsvarande 29 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Hänvisningen ingår för närvarande i lagens 39 §.

Dessutom föreslås bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens rätt att i form av massautlämnanden avgiftsfritt erhålla vissa uppgifter från utbildningsstyrelsen, länsstyrelserna och högskolorna om ansökningarna till utbildning, elevantagningen samt uppgifter huruvida studierna är heltidsstudier. Likaledes skall arbetskraftsmyndigheten ha rätt att i enskilda fall erhålla motsvarande uppgifter avgiftsfritt från en läroanstalt.

I fråga om registrering av uppgifter, tystnadsplikt, datasekretess och övrigt förfarande skall iakttas vad som bestäms i 6 kap. lagen om arbetskraftsservice och förordningen om ett datasystem för arbetskraftsservicen (1254/1993).

Uppgifterna är nödvändiga då man tillämpar lagens 15 § 3 mom. och utreder förutsättningarna för studier på heltid. Arbetskraftsmyndigheternas rätt att som nödvändig information erhålla uppgifter i form av massautlämnanden om vilka unga som inte har fyllt 20 år och som deltagit i gemensam elevansökan, har vid tillämpningen av 15 § 3 mom. i den lydelse det var gällande till den 1 januari 1997 baserat sig på ett undantagslov, som datasekretessnämnden beviljat för 1996.

15, 34 och 39 §. *Begränsningar av arbetsmarknadsstödet. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.* I hänvisningarna i lagens 15 § 4 mom., 34 § 1 mom. samt i 39 § föreslås tekniska justeringar med anledning av de föreslagna ändringarna.

2. Närmare bestämmelser

Avsikten är att förordningen om arbetsmarknadsstöd ändras samtidigt med de föreslagna lagändringarna. Den maximala tiden för arbetspraktik, som en person kan utföra i praktik som ordnats på en eller flera arbetsplatser, förlängs och samtidigt görs de behövliga justeringarna av teknisk natur i förordningen.

De föreslagna ändringarna kräver dessutom tekniska justeringar i förordningen om arbetskraftskommissioner (1681/1993).

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 augusti

1997. Ändringarna i fråga om vägran att ta emot arbete eller utbildning utomlands, liksom ändringarna i fråga om giltigt skäl att vägra ta emot arbete (7 a § 1 mom.) skall tillämpas, ifall vägran sker efter att lagen trätt i kraft.

4. Lagstiftningsordning

Regeringsformens 15 a § 1 mom. (969/1995) sägs att var och en som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv skall ha rätt till oundgänglig utkomst och omsorg. Enligt paragrafens 2 mom. skall genom lag var och en garanteras rätt att få sin grundläggande utkomst tryggad vid i momentet uppräknade krissituationer, bland annat på grund av arbetslöshet. I regeringens proposition med förslag till ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) konstateras att det i stadgandet avsedda skyddet för grundläggande utkomst innebär ett mera omfattande skydd är rätten till oundgänglig utkomst i 1 mom.

Enligt gällande lagstiftning räknas som arbetslös till arbetskraftsbyrån anmäld, arbetsför, arbetsduglig och arbetsvillig person som söker heltidsarbete och står till arbetsmarknadens förfogande. Att bli definierad som arbetslös är inte i lagstiftningen bundet till personens tidigare arbetshistoria eller arbetslöshetens utsträckning i tid. Den grundläggande utkomsten som avses i regeringsformens 15 a § baseras sig sålunda i sista hand på lagen om arbetsmarknadsstöd.

Av de i propositionen föreslagna ändringarna är preciseringarna av när personen står till arbetsmarknadens förfogande de mest väsentliga i fråga om lagstiftningsordningen. De föreslagna ändringarna rör såväl förmåner som utbetalas via systemet med utkomstskydd för arbetslösa som arbetsmarknadsstödet.

Regeringsformens 15 a § 2 mom. i sig ställer inte hinder för att den ovan beskrivna definitionen av arbetslöshet preciseras genom en vanlig lag. Riksdagens social- och hälsovårdsutskott har i sitt utlåtande om nämnda proposition om ändring av grundlagarnas stadganden om de grundläggande fri- och rättigheterna (ShUU 5/1994 rd) uttryckligen konstaterat att det kan stadgas genom lag om de förutsättningar, under vilka en person till exempel definieras som ar-

betslös eller som arbetsförmögen.

De föreslagna ändringarna av bestämmelserna om en gränsdragning mellan studier på heltid och arbetslöshet samt rätten till förmånen under tiden för frivilligt arbete och talkoarbete motsvarar rättsmedelsinstansernas (arbetslöshetsnämndens och försäkringsdomstolens) vedertagna praxis, som delvis baserar sig på administrativa gränser. Mera exakta bestämmelser än för närvarande behövs, förutom för att förhindra att någon faller utanför systemen med arbetslöshetsförmåner och stöd under studietiden och förhindra överlappande bestämmelser, för att säkerställa den jämlikhet som avses i 5 § 1 mom. regeringsformen.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 34/1993 rd) om regeringens proposition till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (RP 359/1992) ansett att det inte är möjligt att i vanlig lagstiftningsordning genomföra en ändring enligt propositionen av förteckningen i 5 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, som karakteriserar situationer då man utan en specificerad arbetsanvisning eller anvisning till utbildning kan bedöma huruvida den arbetssökande står till arbetsmarknadens förfogande. I denna proposition har det jämförts med den tidigare propositionen precisrats närmare i vilka situationer bestämmelsen skall tillämpas. Den gällande bestämmelsen som sammankopplar uppgiften att definiera arbetslöshet och konstatera huruvida personen står till arbetsmarknadens för-

fogande med en specificerad arbetsanvisning eller anvisning till utbildning härstammar från behandlingen av förslaget till gällande lag om utkomstskydd för arbetslösa från tiden före massarbetslösheten. Under den tid av massarbetslöshet som råder har praxis för dessa definieringar visat sig problematisk i vissa fall. Villkoren att personen är arbetsvillig och står till arbetsmarknadens förfogande har allt mer förlorat sin praktiska betydelse, emedan det inte har förekommit arbetsanvisningar som skulle ha mätt hur de fullföljts. Däremot har arbetsmarknaden ändrat till sin struktur, vilket parallellt med en omfattande arbetslöshet har ökat betydelsen av personens duglighet på arbetsmarknaden när det gäller att bli sysselsatt och hålla kvar sin arbetsplats.

Bestämmelsen i 12 § regeringsformen om att egendom är tryggad gäller enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkningspraxis sociala bidrag endast i fråga om sådana delar som redan förfallit till betalning. De föreslagna ändringarna skall gälla förmåner under tiden efter att lagen trätt kraft.

Hänvisande till det ovan anförda anser regeringen att lagförslaget inte innehåller sådant väsentligt ingrepp i den grundläggande utkomsten vid arbetslöshet som tryggas i 15 a § 2 mom. regeringsformen att det måste behandlas i kvalificerad lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om utkomtskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 24 augusti 1984 om utkomtskydd för arbetslösa (602/1984) 5 § 1 mom. 10 punkten och 6 mom. och 7 a § 2 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 5 § 1 mom. 10 punkten i lag 620/1991 och 6 mom. i lag 665/1993 och 7 a § 2 mom. i lag 1367/1990,

ändras 3 § 3 mom., 5 § 2 mom., 7 a § 1 mom. och 9 § 1 mom., dessa lagrum sådana de lyder, 3 § 3 mom. i lag 833/1996 och 5 § 2 mom., 7 a § 1 mom. och 9 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 665/1993, samt

fogas till lagen nya 4 a och 5 b §, till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 98/1990 och 665/1993, ett nytt 7 mom. och till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag 665/1993, ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

Verkställande organ

Arbetskraftskommissionerna eller arbetskraftsbyråerna skall om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomtskydd, om vilka stadgas i 4 och 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. samt 5 a, 5 b, 7, 7a, 8, 9, 9a, 10 och 11 §, ge ett utlåtande som är bindande för folkpensionsanstalten och respektive arbetslöshetskassa så som närmare stadgas genom förordning. Arbetskraftskommissionen eller arbetskraftsbyrån skall på begäran av arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten utan dröjsmål komplettera sitt utlåtande.

4 a §

Rätt till arbetslöshetsdagpenning under tiden för frivilligt arbete och talkoarbete

En person har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag också för den tid då han utan lön deltar i allmännyttigt frivilligt arbete eller sedvanligt talkoarbete.

En person som utan lön arbetar i ett företag eller i sådana uppgifter som allmänt utförs i ett i 1 § lagen om arbetsavtal avsett arbetsförhållande eller i företagsverksamhet, anses inte som en arbetslös enligt 4 § 1 mom.

5 §

Begränsningar i rätten till arbetslöshetsdagpenning

En person står inte till arbetslöshetsmarknadens förfogande så som avses i 1 mom. 3 punkten, om han själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden, eller för deltagande i erbjuden, för honom lämplig utbildning, eller på grundvalen av vilka han har lämnat arbetet eller utbildningen. Han skall ges skälig tid att undanröja hinder som beror på barnavård eller arbetsväg samt andra eventuella hinder av motsvarande slag. En person står inte till arbetsmarknadens förfogande under den tid som han på grund av utlandsresa, repetitionsövningar, värnplikt, frihetsstraff, sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller någon annan därmed jämförbar orsak är förhindrad att ta emot erbjudet arbete eller ta del i utbildning, även om han inte har fått en specificerad arbetsplatsanvisning eller anvisning till utbildning. En person skall anses stå till arbetsmarknadens förfogande under en sådan på förhand till arbetskraftsbyrån anmäld, tillfällig och kort utlandsresa under vilken han är anträffbar och inom en skälig och sedvanlig tid kan ta emot arbete eller utbildning.

5 b §

Studerande på heltid

En person som skall anses vara studerande på heltid har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. En studerande på heltid har inte heller rätt till arbetslöshetsdagpenning under ferieperioder under studierna.

Såsom studier på heltid betraktas studier i form av dagundervisning som en arbetslös har inlett vid ett gymnasium, en yrkesläroanstalt eller en folkhögskola samt studier som går ut på avläggande av högskoleexamen. Studierna för en person, vilken såsom arbetslös inleder andra studier, betraktas som studier på heltid enligt 1 mom., om den arbetsmängd som studierna kräver med beaktande av utbildnings- eller studieplanens omfattning, studiernas bindande natur, den tid personen tidigare har varit i arbete och den utbildning han tidigare förvärvat, är så stor att den utgör hinder för mottagande av heltidsarbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden. Utbildningen anses alltid ske på heltid, om den arbetsmängd som utbildnings- eller studieplanen förutsätter i genomsnitt utgör minst 25 undervisningstimmar i veckan eller i genomsnitt minst tre studieveckor i månaden. Begränsningen tillämpas inte på den vars studier har karaktären av hobby, inte heller på den som idkar kvällsstudier i gymnasium, om inte något annat följer av 3 mom.

Studierna för en person som tidigare studerat på heltid betraktas som studier på heltid, tills han bevisligen avslutat sina studier. Den som studerar i gymnasiet eller grundskolan anses alltid som studerande på heltid till utgången av läsåret. Begränsningen tillämpas inte på den i fråga om vilken det på basis av tidigare stadigvarande tid i arbete eller idkande av företagsverksamhet under studietiden är uppenbart att studierna inte utgör hinder för mottagande av heltidsarbete, inte heller på högskolestuderande som bevisligen har avbrutit sina studier för minst ett år.

7 §

Skyldighet att ta emot arbete

Det som stadgas i 6 mom. tillämpas inte på en person till vilken enligt ett för Finland

bindande internationellt avtal betalas arbetslöshetsdagpenning för den tid under vilken han söker arbete i andra stater.

7 a §

Giltigt skäl för vägran att ta emot arbete

En person har giltigt skäl att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den arbetslöshetsdagpenning som eventuellt betalas till honom, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsdagpenning som betalas till honom. Med deltidsarbete avses arbete där arbetstiden är högst 75 procent av den maximala arbetstiden för en heltidsanställd arbetstagare inom branschen.

8 §

Skyldighet att delta i utbildning

Det som i 7 § 6 och 7 mom. bestäms om skyldighet att ta emot arbete tillämpas på sådan i 1 mom. avsedd utbildning som ordnas utanför rikets gränser.

9 §

Rätt till arbetslöshetsdagpenning i vissa fall

En person som utan giltigt skäl har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att arbetsförhållandet upphört, har under åtta veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett arbetsavtal inte har kommit till stånd, har han under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han genom sitt eget förfarande har varit orsak till att arbetsavtal inte har kommit till stånd eller från den dag då arbetsförhållandet upphörde. En person som upprepade gånger vägrar delta i åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder i syfte att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonitionen eller andra åtgärder som

måste anses vara skäliga och som främjar sysselsättningen, utan godtagbart skäl, har under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han vägrade.

_____

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997.

Stadgandena i 7 § 7 mom., 7 a § 1 mom. och 8 § 2 mom. tillämpas, om vägran att ta emot arbete eller delta i utbildning sker sedan lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

_____

2.

Lag**om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 7 § 2 mom. 1 punkten, 15 § 4 mom., 18 § 2 mom., 22 a § 1 mom., 25 § 1 mom., 28 § 2 mom., 34 § 1 mom. och 39 §,

av dessa lagrum 15 § 4 mom. och 34 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1705/1995, 22 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 665/1996, 25 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1320/1994 och 39 § sådan den lyder i lag 331/1997, samt

fogas till lagen en ny 34 a §, som följer:

7 §

Ordnande av arbetspraktik

En mottagare av arbetsmarknadsstöd kan inte anvisas arbetspraktik

1) i uppgifter från vilka den som ordnar arbetspraktiken under de senaste nio månaderna före arbetspraktikens början har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar arbetspraktiken enligt 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildat till arbetsförhållande på deltid,

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

Om förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd gäller i övrigt vad 4 a, 5, 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning, om inte något annat följer av 2 kap.

18 §

Skyldighet att delta i utbildning

En person har alltid rätt att vägra delta i utbildning, som ordnas utanför rikets gränser, utan att förlora sin rätt till arbetsmarknadsstöd.

22 a §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån sammanlagt fem arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Före denna självrisktid om fem dagar betalas inget arbetsmarknadsstöd. Som självriskdagar betraktas inte arbetslöshetsdagar som ingår i de väntetider och bestämda tider som avses i 16—20 §.

25 §

Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte under de 180 första arbetslöshetsdagarna då vederbörandes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av begränsningen i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För den som uppfyller arbetsvillkoret enligt 13, 16 eller 16 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, börjar de nämnda 180 arbetslöshetsdagarna räknas från början när han på nytt uppfyller villkoren för arbetsmarknadsstöd.

28 §

Ansökan om arbetsmarknadsstöd

Den som ansöker om arbetsmarknadsstöd skall för folkpensionsanstaltens lokalbyrå förete utredning om inkomster som inverkar på arbetsmarknadsstödet storlek samt lämna övriga uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning. Arbetsmarknadsstöd betalas från det rätten till stöd uppkom, dock inte utan något särskilt vägande skäl för längre tid än tre månader före ansökan om stödet.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall ge folkpensionsanstaltens lokalbyrå utlåtande om de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd som bestäms i 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. blivit uppfyllda eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som stadgas i 15 § 4 mom. endast om på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning.

34 a §

Rätt att få vissa uppgifter

I ärenden som gäller arbetsmarknadsstöd iakttas i tillämpliga delar vad 29 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestämmer om

rätten att få uppgifter i ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftsmyndigheten har rätt att för behandlingen av förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd och förutsättningarna enligt 5 b och 8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa för erhållande av arbetslöshetsdagpenning såsom massöverlåtelse utan avgift av undervisningsstyrelsen, länsstyrelserna och högskolorna få namnen och personbeteckningarna på dem som blivit valda vid urvalen av studerande samt uppgifter om läroanstalt och studielinje eller utbildningsprogram och uppgifter om studierna bedrivs på heltid. Arbetskraftsmyndigheten har rätt att i ett enskilt fall för att avgöra eller granska rätten till arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning av vederbörande läroanstalt utan avgift få i detta moment avsedda uppgifter.

39 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Om inte något annat följer av denna lag skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad 6 §, 28 § 4 och 6 mom., 32, 36, 36 a och 39 §, 42 § 2—4 mom., 43 c § och 44 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Helsingfors den 23 maj 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 24 augusti 1984 om utkomstskydd för arbetslösa (602/1984) 5 § 1 mom. 10 punkten och 6 mom. och 7 a § 2 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 5 § 1 mom. 10 punkten i lag 620/1991 och 6 mom. i lag 665/1993 och 7 a § 2 mom. i lag 1367/1990,

ändras 3 § 3 mom., 5 § 2 mom., 7 a § 1 mom. och 9 § 1 mom.,
dessas lagrum sådana de lyder, 3 § 3 mom. i lag 833/1996 och 5 § 2 mom., 7 a § 1 mom. och 9 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 665/1993, samt

fogas till lagen nya 4 a och 5 b §, till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 98/1990 och 665/1993, ett nytt 7 mom. och till 8 §, sådan den lyder i nämnda lag 665/1993, ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

3 §

*Verkställande organ**Föreslagen lydelse*

3 §

Verkställande organ

Arbetskrftscommissionerna eller arbetskrftsbyråerna skall om de arbetskrftspolitiska förutsättningarna för utkomstskydd, om vilka stadgas i 4 §, 5 § 1 mom. 3 och 10 punkten samt 2 och 6 mom., 5 a § samt 7—11 §§, ge ett utlåtande som är bindande för folkpensionsanstalten och respektive arbetslöshetskassa så som närmare stadgas genom förordning. Arbetskrftskommissionen eller arbetskrftsbyrån skall på begäran av arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten utan dröjsmål komplettera sitt utlåtande.

Arbetskrftskommissionerna eller arbetskrftsbyråerna skall om de arbetskrftspolitiska förutsättningarna för utkomstskydd, om vilka stadgas i 4 och 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom. samt 5 a, 5 b, 7, 7a, 8, 9, 9a, 10 och 11 §, ge ett utlåtande som är bindande för folkpensionsanstalten och respektive arbetslöshetskassa så som närmare stadgas genom förordning. Arbetskrftskommissionen eller arbetskrftsbyrån skall på begäran av arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten utan dröjsmål komplettera sitt utlåtande.

4 a §

Rätt till arbetslöshetsdagpenning under tiden för frivilligt arbete och talkoarbete

En person har rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt denna lag också för den tid då han utan lön deltar i allmännyttigt frivilligt arbete eller sedvanligt talkoarbete.

En person som utan lön arbetar i ett före-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Begränsningar i rätten till arbetslöshetsdagpenning

Berättigad till arbetslöshetspenning är inte den

10) som skall anses vara studerande på heltid;

En person står inte till arbetslöshetsmarknadens förfogande så som avses i 1 mom. 3 punkten, om han själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden, eller för deltagande i erbjuden, för honom lämplig utbildning. Han skall ges skälig tid att undanröja hinder som beror på barnavård eller arbetsväg samt andra eventuella hinder av motsvarande slag. En person står inte till arbetsmarknadens förfogande under den tid som han på grund av utlandsresa, repetitionsövningar, värnplikt, frihetsstraff, sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller någon annan därmed jämförbar orsak är förhindrad att ta emot erbjudet arbete eller ta del i utbildning, även om han inte har fått en specificerad arbetsplatsanvisning eller anvisning till utbildning.

Studier betraktas som studier på heltid enligt 1 mom. 10 punkten när de utgör hinder för

5 §

Begränsningar i rätten till arbetslöshetsdagpenning

Berättigad till arbetslöshetspenning är inte den

(upphävs)

En person står inte till arbetslöshetsmarknadens förfogande så som avses i 1 mom. 3 punkten, om han själv uppställer sådana begränsningar som utgör hinder för mottagande av erbjudet arbete på villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden, eller för deltagande i erbjuden, för honom lämplig utbildning, *eller på grundvalen av vilka han har lämnat arbetet eller utbildningen.* Han skall ges skälig tid att undanröja hinder som beror på barnavård eller arbetsväg samt andra eventuella hinder av motsvarande slag. En person står inte till arbetsmarknadens förfogande under den tid som han på grund av utlandsresa, repetitionsövningar, värnplikt, frihetsstraff, sjukhusvård eller annan därmed jämförbar anstaltsvård eller någon annan därmed jämförbar orsak är förhindrad att ta emot erbjudet arbete eller ta del i utbildning, även om han inte har fått en specificerad arbetsplatsanvisning eller anvisning till utbildning. *En person skall anses stå till arbetsmarknadens förfogande under en sådan på förhand till Arbetskraftsbyrån anmäld, tillfällig och kort utlandsresa under vilken han är anträffbar och inom en skälig och sedvanlig tid kan ta emot arbete eller utbildning.*

(upphävs)

Gällande lydelse

att ta emot heltidsarbete. Den som studerar på dagslinje vid ett gymnasium eller en grundskola betraktas som studerande på heltid till terminens slut. Studier som bedrivs av en person som tidigare har studerat på heltid betraktas som studier på heltid tills han har slutfört eller bevisligen avbrutit dem. En studerande på heltid har inte heller till arbetslöshetsdagpenning under den tid han är ledig från studierna.

Föreslagen lydelse

5 b §

Studerande på heltid

En person som skall anses vara studerande på heltid har inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. En studerande på heltid har inte heller rätt till arbetslöshetsdagpenning under ferieperioder under studierna.

Såsom studier på heltid betraktas studier i form av dagundervisning som en arbetslös har inlett vid ett gymnasium, en yrkesläroanstalt eller en folkhögskola samt studier som går ut på avläggande av högskoleexamen. Studierna för en person, vilken såsom arbetslös inleder andra studier, betraktas som studier på heltid enligt 1 mom., om den arbetsmängd som studierna kräver med beaktande av utbildnings- eller studieplanens omfattning, studiernas bindande natur, den tid personen tidigare har varit i arbete och den utbildning han tidigare förvärvat, är så stor att den utgör hinder för mottagande av heltidsarbete på de villkor som allmänt tillämpas på arbetsmarknaden. Utbildningen anses alltid ske på heltid, om den arbetsmängd som utbildnings- eller studieplanen förutsätter i genomsnitt utgör minst 25 undervisningstimmar i veckan eller i genomsnitt minst tre studieveckor i månaden. Begränsningen tillämpas inte på den vars studier har karaktären av hobby, inte heller på den som idkar kvällsstudier i gymnasium, om inte något annat följer av 3 mom.

Studierna för en person som tidigare studerat på heltid betraktas som studier på heltid, tills han bevisligen avslutat sina studier. Den som studerar i gymnasiet eller grundskolan anses alltid som studerande på heltid till utgången av läsåret. Begränsningen tillämpas inte på den i fråga om vilken det på basis av tidigare stadigvarande tid i arbete

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

eller idkande av företagsverksamhet under studietiden är uppenbart att studierna inte utgör hinder för mottagande av heltidsarbete, inte heller på högskolestuderande som bevisligen har avbrutit sina studier för minst ett år.

7 §

Skyldighet att ta emot arbete

Det som stadgas i 6 mom. tillämpas inte på en person till vilken enligt ett för Finland bindande internationellt avtal betalas arbetslöshetsdagpenning för den tid under vilken han söker arbete i andra stater.

7 a §

Giltigt skäl för vägran att ta emot arbete

En person har giltigt skäl att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den arbetslöshetsdagpenning som eventuellt betalas till honom, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsdagpenning som betalas till honom. Med deltidsarbete avses arbete där arbetstiden är högst *fyra femtedelar* av den maximala arbetstiden för en heltidsanställd arbetstagar inom branschen.

Den som studerar vid ett kvällsgymnasium eller på ett daggymnasiums kvällslinje eller vid en yrkerläroanstalts kvällslinje har giltigt skäl att vägra ta emot annat arbete än dagarbete, om hans studier skulle avbrytas på grund av arbetet.

7 a §

Giltigt skäl för vägran att ta emot arbete

En person har giltigt skäl att vägra ta emot erbjudet deltidsarbete då lönen för arbetet och den arbetslöshetsdagpenning som eventuellt betalas till honom, efter avdrag av kostnader för arbetsresor och övriga kostnader som beror på att han tar emot arbetet, blir mindre än den arbetslöshetsdagpenning som betalas till honom. Med deltidsarbete avses arbete där arbetstiden är högst *75 procent* av den maximala arbetstiden för en heltidsanställd arbetstagar inom branschen.

(upphävs)

8 §

Skyldighet att delta i utbildning

Det som i 7 § 6 och 7 mom. bestäms om skyldighet att ta emot arbete tillämpas på sådan i 1 mom. avsedd utbildning som ordnas utanför rikets gränser.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Rätt till arbetslöshetsdagpenning i vissa fall

En person som utan giltigt skäl har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att arbetsförhållandet upphört, har under åtta veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett arbetsavtal inte har kommit till stånd, har han under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han genom sitt eget förfarande har varit orsak till att arbetsavtal inte har kommit till stånd eller från den dag då arbetsförhållandet upphörde. En person som upprepade gånger vägrar delta i åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder i syfte att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonitionen eller andra åtgärder som måste anses vara skäliga och som främjar sysselsättningen, eller vägrar lämna sådana utredningar som avses i lagen om arbetsförmedling (246/59), har under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han vägrade.

9 §

Rätt till arbetslöshetsdagpenning i vissa fall

En person som utan giltigt skäl har lämnat sitt arbete eller själv har varit orsak till att arbetsförhållandet upphört, har under åtta veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om en person genom sitt eget förfarande har varit orsak till att ett arbetsavtal inte har kommit till stånd, har han under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Om arbetet skulle ha varat högst fem dagar, har han under tre veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han genom sitt eget förfarande har varit orsak till att arbetsavtal inte har kommit till stånd eller från den dag då arbetsförhållandet upphörde. En person som upprepade gånger vägrar delta i åtgärder som Arbetskraftsmyndigheten erbjuder i syfte att klarlägga arbetsförmågan eller arbetskonitionen eller andra åtgärder som måste anses vara skäliga och som främjar sysselsättningen, utan godtagbart skäl, har under sex veckor inte rätt till arbetslöshetsdagpenning. Tiden räknas från den dag då han vägrade.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997.

Stadgandena i 7 § 7 mom., 7 a § 1 mom. och 8 § 2 mom. tillämpas, om vägran att ta emot arbete eller delta i utbildning sker sedan lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om arbetsmarknadsstöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1993 om arbetsmarknadsstöd (1542/1993) 7 § 2 mom. 1 punkten, 15 § 4 mom., 18 § 2 mom., 22 a § 1 mom., 25 § 1 mom., 28 § 2 mom., 34 § 1 mom. och 39 §,

av dessa lagrum 15 § 4 mom. och 34 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1705/1995, 22 a § 1 mom. sådant det lyder i lag 665/1996, 25 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1320/1994 och 39 § sådan den lyder i lag 331/1997, samt

fogas till lagen en ny 34 a §, som följer:

Gällande lydelse

7 §

*Ordnande av arbetspraktik**Föreslagen lydelse*

7 §

Ordnande av arbetspraktik

En mottagare av arbetsmarknadsstöd kan inte anvisas arbetspraktik

1) i uppgifter från vilka den som ordnar arbetspraktiken under de senaste tre månaderna före arbetspraktikens början har sagt upp eller tillåtit arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar arbetspraktiken enligt 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildat till arbetsförhållande på deltid,

En mottagare av arbetsmarknadsstöd kan inte anvisas arbetspraktik

1) i uppgifter från vilka den som ordnar arbetspraktiken under de senaste *nio* månaderna före arbetspraktikens början har sagt upp eller tillåtit arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar arbetspraktiken enligt 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildat till arbetsförhållande på deltid,

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

Om förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd gäller i övrigt vad 5 och 5 a §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning, om inte något annat följer av 2 kap.

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

Om förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd gäller i övrigt vad 4 a, 5, 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning, om inte något annat följer av 2 kap.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

18 §

*Skyldighet att delta i utbildning**Skyldighet att delta i utbildning*

Som utbildning som avses i 1 mom. betraktas i fråga om personer som inte fyllt 25 år också yrkesutbildning där studeranden får sådana skäligen sociala förmåner som de som utbildas har rätt till.

En person har alltid rätt att vägra delta i utbildning, som ordnas utanför rikets gränser, utan att förlora sin rätt till arbetsmarknadsstöd.

22 a §

22 a §

*Självrisktid**Självrisktid*

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån sammanlagt fem arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Före denna självrisktid om fem dagar betalas inget arbetsmarknadsstöd.

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsbyrån sammanlagt fem arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Före denna självrisktid om fem dagar betalas inget arbetsmarknadsstöd. *Som självriskdagar betraktas inte arbetslöshetsdagar som ingår i de väntetider och bestämda tider som avses i 16—20 §.*

25 §

25 §

*Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning**Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning*

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte under de 180 första dagarna då vederbörandes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av begränsningen i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För den som uppfyller arbetsvillkoret enligt 13, 16 eller 16 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, börjar de nämnda 180 arbetslöshetsdagarna räknas från början när han på nytt uppfyller villkoren för arbetsmarknadsstöd.

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte under de 180 första *arbetslöshetsdagarna* då vederbörandes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av begränsningen i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För den som uppfyller arbetsvillkoret enligt 13, 16 eller 16 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, börjar de nämnda 180 arbetslöshetsdagarna räknas från början när han på nytt uppfyller villkoren för arbetsmarknadsstöd.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

Ansökan om arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstöd beviljas inte utan särskilt skäl retroaktivt för en längre tid än tre månader före ansökan.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall ge folkpensionsanstaltens lokalbyrå utlåtande om de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd som bestäms i 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. blivit uppfyllda eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som stadgas i 15 § 4 mom. endast om på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad 4 a §, 5 § 1 mom. 3 och 10 punkten samt 2 och 6 mom. och 5 a § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning.

28 §

Ansökan om arbetsmarknadsstöd

Den som ansöker om arbetsmarknadsstöd skall för folkpensionsanstaltens lokalbyrå förete utredning om inkomster som inverkar på arbetsmarknadsstödet storlek samt lämna övriga uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning. Arbetsmarknadsstöd betalas från det rätten till stöd uppkom, dock inte utan något särskilt vägande skäl för längre tid än tre månader före ansökan om stödet.

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall ge folkpensionsanstaltens lokalbyrå utlåtande om de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd som bestäms i 13 och 14 §, 15 § 2—4 mom., 16—22 §, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. blivit uppfyllda eller inte. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som stadgas i 15 § 4 mom. endast om på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad 4 a §, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 5 a och 5 b § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning.

34 a §

Rätt att få vissa uppgifter

I ärenden som gäller arbetsmarknadsstöd iakttas i tillämpliga delar vad 29 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa bestämmer om rätten att få uppgifter i ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetskraftsmyndigheten har rätt att för behandlingen av förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd och förutsättningarna enligt 5 b och 8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa för erhållande av arbetslöshetsdagpenning såsom massöverlättelse utan avgift av undervisningsstyrelsen, länsstyrelserna och högskolorna få namnen

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

och personbeteckningarna på dem som blivit valda vid urvalen av studerande samt uppgifter om läroanstalt och studielinje eller utbildningsprogram och uppgifter om studierna bedrivs på heltid. Arbetskraftsmyndigheten har rätt att i ett enskilt fall för att avgöra eller granska rätten till arbetsmarknadsstöd eller arbetslöshetsdagpenning av vederbörande läroanstalt utan avgift få i detta moment avsedda uppgifter.

39 §

39 §

*Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa*

Om inte något annat följer av denna lag skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad 6 §, 28 § 4 och 6 mom., 29, 32, 36, 36 a och 39 §, 42 § 2—4 mom., 43 c § och 44 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Om inte något annat följer av denna lag skall på arbetsmarknadsstöd tillämpas vad 6 §, 28 § 4 och 6 mom., 32, 36, 36 a och 39 §, 42 § 2—4 mom., 43 c § och 44 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgar om arbetslöshetsdagpenning och ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1997.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.
